

T.C.
KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU

**Seçim Faaliyetlerinde Kişisel Verilerin Korunması İçin Siyasi Partiler ve Bağımsız Adaylar
Hakkında Bilgi Notu**

Seçimler, siyasal hakların kullanılması, vatandaşların yönetime doğrudan ve/veya dolaylı olarak katılımı açısından sağlıklı ve iyi işleyen demokrasilerin önemli unsurlarından birisidir. Ülkemizde Anayasa ve kanunlarda gösterilen şartlara uygun olarak, *Anayasa değişikliklerine ilişkin kanunların halkoyuna sunulması, Cumhurbaşkanlığı seçimi, milletvekili genel seçimi, mahalli idareler ile mahalle muhtarlıkları ve ihtiyar heyetleri seçimleri* yapılmaktadır.

Seçim faaliyetleri (seçmen kütüğünün düzenlenmesi, güncellenmesi, askıya çıkartılması, aday adaylığı, aday gösterme, kesin aday listelerinin ilanı, seçim propagandası, kamuoyu araştırmaları, oy verme vb.) kapsamında kamu kurumları ve siyasi partilerce kişisel verilerin işlenmesi zorunlu ve kaçınılmazdır. Bu kapsamda seçim süreçlerinde kişisel verilerin işlenmesinin ilgili diğer kanunların yanı sıra 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (**Kanun**) hükümlerine de uygun olması gerekmektedir.

2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu ile siyasi partilerin kurulmaları, teşkilatlanmaları, faaliyetleri, görev, yetki ve sorumlulukları, mal edinimleri ile gelir ve giderleri, denetlenmeleri, kapanma ve kapatılmalarıyla ilgili hükümler düzenlenmiştir. Aynı Kanunun 3'üncü maddesinde siyasi partiler, *"Anayasa ve kanunlara uygun olarak; Cumhurbaşkanlığı, milletvekili ve mahalli idareler seçimleri yoluyla, tüzük ve programlarında belirlenen görüşleri doğrultusunda çalışmaları ve açık propagandaları ile milli iradenin oluşmasını sağlayarak demokratik bir Devlet ve toplum düzeni içinde ülkenin çağdaş medeniyet seviyesine ulaşmasını güden ve ülke çapında faaliyet göstermek üzere teşkilatlanan tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar"* olarak tanımlanmıştır.

Kanunun 3 üncü maddesinde veri sorumlusu, *"kişisel verilerin işleme amaçlarını ve vasıtalarını belirleyen, veri kayıt sisteminin kurulmasından ve yönetilmesinden sorumlu olan gerçek veya tüzel kişi"* olarak tanımlanmaktadır. Siyasi partiler başta 2820 sayılı Kanun olmak üzere ilgili kanunlar gereğince kuruluş, üyelik, seçimlerde aday belirleme faaliyetleri, yetkili organlarının seçimi ve bunların ilgili mercilere bildiri vb. işlemler kapsamında kişisel verileri işlemekte, bu verileri yine ilgili hükümler çerçevesinde aktarabilmektedir. Dolayısıyla, siyasi partiler yürüttükleri faaliyetleri nedeniyle işledikleri kişisel veriler bakımından Kanun'a göre "veri sorumlusu"dur.

A. Kişisel Verilerin ve Özel Nitelikli Kişisel Verilerin İşlenmesi Şartları

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu, 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun, 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu, 2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun ve 6271 sayılı Cumhurbaşkanlığı Seçim Kanununun ilgili maddelerinde yer alan hükümler çerçevesinde Siyasi Partiler kişisel veri ve özel nitelikli kişisel veri işleyebilmektedir.

Kişisel verilerin işlenmesi şartları Kanunun 5 nci maddesinde, özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesi şartları ise Kanunun 6 ncı maddesinde düzenlenmiştir. Siyasi Partiler tarafından ilgili mevzuat hükümlerine göre işlenen ve aktarılan kişisel verilerin bir bölümü Kanun'un 5 inci maddesinin (2) numaralı fıkrasında hukuka uygunluk nedenlerinden (a) bendinde yer alan **"kanunlarda açıkça öngörülme"** ve ilgili kişinin özel nitelikli kişisel verisi olan "siyasi düşüncesi"nin işlenmesine neden olan kişisel veri işleme faaliyetleri bakımından ise Kanunun 6 ncı maddesinin (3) numaralı fıkrasında yer alan **"sağlık ve cinsel hayat dışındaki verilerin, Kanunlarda öngörülen hallerde ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenmesi mümkündür"** hükmü gereğince işlenebilmektedir. Bu durumda, ilgilinin açık rızası aranmaksızın kişisel verilerin işlenmesi mümkün olmaktadır.

Siyasi partiler aşağıda yer alan mevzuat hükümleri gereği kişisel verileri işlemektedir:

rnek 1: Siyasi partilerin kuruluş bildiri ve belgelerinde: Siyasi partiler, aşağıda belirtilen bildiri ve belgelerin, İçişleri Bakanlığına verilmesiyle tüzel kişilik kazanırlar.

Bildiride, kurulacak siyasi partinin adı, genel merkez adresi, kurucuların adı, soyadı, doğum yeri ve tarihi, öğrenim durumları, meslek veya sanatlarıyla ikametgahlarının belirtilmesi ve bu bildirin bütün kurucular tarafından imzalanması ve bildiriye beşer adet olmak üzere kurucuların nüfus kayıt örnekleri, adli sicil belgeleri ve kurucuların ayrı ayrı düzenledikleri siyasi parti kurucusu olabilme şartlarını taşıdıklarını belirten imzalı beyannameler ile kurucular tarafından imzalanmış parti tüzüğü ve programının eklenmesi şarttır.

Bilgi ve belgelerin alındığı anda, İçişleri Bakanlığınca bir alındı belgesi verilir.

İçişleri Bakanlığı, kuruluş bildirisi ve alındı belgesinin onaylı birer rneği ile bildiri eklerinin birer takımını  gün içinde Cumhuriyet Başsavcılığı ile Anayasa Mahkemesine gönderir. (2820 sayılı Kanunun 8 inci maddesi).

rnek 2: Siyasi parti sicili: Cumhuriyet Başsavcılığınca her siyasi parti için bir sicil dosyası tutulur.

Bu sicil dosyasında:

a) Kuruluş bildirisi ve ekleri;

b) (Değişik: 21/5/1987 - 3370/2 md.) Merkez organları ile, teşkilat kurdukları il, ilçe ve beldeleri, bunların organlarında görev alanların adlarını, soyadlarını, doğum yer ve tarihlerini, meslek veya sanatlarını ve ikametgahlarını gösterir onaylı listeleri,

c) Partinin faaliyetlerini düzenleyen her türlü yönetmelikler ve diğer yayınları,

d) Partiye kayıtlı üyelerin, ilçelere göre (b) bendindeki bilgileri içeren listeleri, bulunur.

Cumhuriyet Başsavcılığınca istenilen sicille ilgili diğer bilgi ve belgeler de bu dosyaya konulur.

Siyasi partiler, (b) ve (c) bentlerindeki bilgi ve belgeler ile bunlarda ve parti tüzük ve programlarında yapılan değişiklikleri, yayın veya değişiklik tarihinden itibaren on beş gün içinde; (d) bendindeki listeler ile bunlarla ilgili değişiklikleri ise, altı ayda bir Cumhuriyet Başsavcılığına gönderirler.

Siyasi partilerin kapatılmaları veya kapanmaları sicillerine işlenir.

Bu sicil herkese açıktır. Soruşturma ile ilgili bilgilerin gizliliğine ilişkin hükümler saklıdır. (Ek:31/3/1988 - 3420/2. md.) Siyasi Partilerin bu Kanuna göre yapacakları kongre delege seçimlerinde ve n seçimlerde (b) ve (d) bentleri gereğince Cumhuriyet Başsavcılığına bildirilmiş ye listeleri esas alınır. (2820 sayılı Kanunun 10 uncu maddesi).

rnek 3: Seçimlerin yapılması: Seçim yapılacak büyük kongreyle il ve ilçe kongrelerinin toplantılarından en az on beş gün önce, kongreye katılacak parti üyelerini belirleyen listeler, büyük kongreyle il kongreleri için Yüksek Seçim kurulunun önceden belirleyeceği seçim kurulu başkanına, ilçe kongreleri için o yer ilçe seçim kurulu başkanına ilçede birden fazla ilçe seçim kurulunun bulunması halinde birinci ilçe seçim kurulu başkanına iki nüsha olarak verilir.

Seçim kurulu başkanı, gerektiğinde ilgili kayıt ve belgeleri de getirtip incelemek suretiyle varsa noksanları tamamlattırdıktan sonra seçime katılacakları belirleyen liste ile yukarıdaki fıkrada belirtilen diğer hususları onaylar. Onaylanan liste ile toplantıya ilişkin diğer hususlar kongrenin toplantı tarihinden yedi gün önce siyasi partinin ilgili teşkilatının bulunduğu binada asılmak suretiyle ilan edilir. İlan süresi üç gündür.

İlan süresi içinde, listeye yapılacak itirazlar hakim tarafından incelenir ve en geç iki gün içinde kesin olarak karara bağlanır. Bu suretle kesinleşen listeler ile toplantıya ilişkin diğer hususlar, hakim tarafından onaylanarak siyasi partinin ilgili teşkilatına gönderilir.

(Değişik: 31/10/1990 - 3673/1 md.) Listede adı yazılı bulunmayanlar oy kullanamazlar. Oylar, oy verenin nüfus hüviyet cüzdanı veya resimli üyelik kimlik kartı veya kimlik tespiti amacıyla düzenlenmiş resmi belge ile ispat edilmesinden ve listedeki isminin karşısındaki yerin imzalanmasından sonra kullanılır. (2820 sayılı Kanunun 21/2-3-4-8 inci maddesi).

Örnek 4: Organlarda görev alanların ilgili makamlara bildirilmesi: Parti kongreleri hariç olmak üzere, her kademedeki parti organlarıyla parti tüzüğünde belirtilen bir göreve getirilenlerin adları, soyadları, doğum yer ve tarihleri, meslek veya sanatları, ikametgahları ve nüfus cüzdanı örnekleri; o mahallin en büyük mülki amirliğine seçim veya atanmadan başlayarak on beş gün içinde yazı ile bildirilir. Valiliklerce birleştirilen bu bilgi ve belgeler İçişleri Bakanlığına ve Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilir.

Merkez organlarında görevlendirilenlerle ilgili bilgi ve belgeler de aynı süre içinde doğrudan İçişleri Bakanlığına ve Cumhuriyet Başsavcılığına verilir. (2820 sayılı Kanunun 33 üncü maddesi).

Örnek 5: Parti adaylarının tespiti: Siyasi partiler, milletvekilliği genel veya ara seçimlerinde, adaylık için müracaat eden ve adaylığı uygun bulunanlar arasından, adayların tespitini; serbest, eşit, gizli oy, açık tasnif esasları çerçevesinde, tüzüklerinde belirleyecekleri usul ve esaslardan herhangi biri veya birkaçı ile yapabilirler (2820 sayılı Kanunun 37 inci maddesi).

26 Nisan 1961 tarihli ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun bu Kanuna aykırı olmayan hükümleri, önseçimlerde ve kullanılacak parti seçmen kütükleri hakkında da uygulanır (2820 sayılı Kanunun 38 inci maddesi).

Siyasi partilerin genel başkanlığı; partilerinin, aday adayları listelerini ve seçim çevrelerini önseçimin yapılacağı tarihten en az yirmi gün önce saat on yediye kadar Yüksek Seçim Kuruluna ve ilgili il ve ilçe seçim kurullarına bildirir. Kurullarca ilgiliye bir alındı belgesi verilir (2820 sayılı Kanunun 40 ıncı maddesinin altıncı fıkrası)

Örnek 6: Parti seçmen listesi: Siyasi partilerin ilçe teşkilatı, kendi çevrelerindeki üyelerini muntazam kayıt ve sıra numarası ve partiye giriş çıkış tarihleri ve üye hakkında diğer bilgileri ihtiva eden bir üye kayıt defterine kaydederler.

Üye Kayıt Defterinde Parti üyesi olarak kayıtlı bulunan ve Cumhuriyet Başsavcılığınca seçim kurullarına gönderilen listelerde yer alan üyeler önseçimde oy kullanabilir.

Siyasi Partiler kayıtlı üyelerin tamamı dışında başka bir usulle aday yoklaması yapacaksa bu halde oy kullanacak seçmen listelerini önseçimden en az otuz gün önce ilçe seçim kurulu başkanlığına üye kayıt defterleri ile birlikte vermek zorundadırlar.

Bu listeler önseçim tarihinden 25 gün önce parti yönetim kurulu ve ilçe seçim kurulu binaları önüne asılır. Sekizinci fıkradaki itiraz süresinden sonra kesinleşen listelere göre parti seçmen kartları ilçe seçim kurulu başkanlığına her üyeye dağıtılır.

Parti üyeleri, parti seçmen listesine, asıldığı tarihten itibaren on beş gün içinde yazıyla itiraz edebilirler. İtirazlar ilçe seçim kurulu tarafından incelenir ve en geç iki gün içinde kesin olarak karara bağlanır. İtirazın yerinde görülmesi halinde parti seçmen listesi düzeltilir (2820 sayılı Kanunun 42 nci maddesinin bir, üç altı ve sekiz numaralı fıkraları).

Örnek 7: Önseçimde propaganda ile ilgili hükümler: Siyasi partiler, tüzüklerinde gösterilmek kaydıyla aday adayları için bunların vereceği bilgileri de esas alarak aday adaylarının meslek veya sanat hayatlarındaki derece, başarı ve eserlerini, memlekete yaptığı hizmetleri gösterir, vesikalık fotoğraflarını taşıyan matbualar bastırıp dağıtabilir. Aday adaylarının soyadı alfabe sırasına göre düzenlenecek benzer bilgileri içeren matbualar sandık başlarına asılabilir (2820 sayılı Kanunun 43 üncü maddesinin ikincifikrası).

Örnek 8: Kimliğin tespiti: Önseçimlerde oy vermek için parti seçmen kartının gösterilmesi şarttır. Bu belgeyi göstermeyenlerden veya belgenin sahibi olduğunda tereddüt edilenlerden parti hüviyet cüzdanı, o da yoksa nüfus hüviyet cüzdanı istenir (2820 sayılı Kanunun 47 nci maddesi).

Örnek 9: Son işlemler: Yüksek Seçim Kurulu, il seçim kurullarından gelen önseçimle tespit edilmiş parti adayları listelerinin tasdikli birer örneğini derhal ilgili partilerin genel başkanlıklarına teslim eder. Parti genel başkanlıkları, 38 inci madde ve parti mevzuatı gereğince merkez adayı olarak seçilen parti adaylarını bu listelere dahil ederek seçim çevrelerine göre düzenleyecekleri parti adayı cetvellerini, kanun hükümlerine göre Yüksek Seçim Kuruluna süresi içerisinde bildirirler. (2820 sayılı Kanunun 48 inci maddesi).

Örnek 10: Önseçim evrakının saklanması: Hesaba katılan, katılmayan ve itiraza uğramış olan oy pusulaları; sayım ve döküm cetvelleri ve adaylığa seçilme tutanaklarıyla diğer her türlü evrak, milletvekili seçimlerinin kesin sonuçlarının ilanı tarihinden itibaren üç ay süreyle ilçelerde ilçe seçim kurulu başkanı ve illerde il seçim kurulu başkanı tarafından saklanır.

Bu evrak, Yüksek Seçim Kurulunun istemi olmaksızın hiçbir yere gönderilmez (2820 sayılı Kanunun 49 uncu maddesi).

Örnek 11: Tutulacak defter ve kayıtlar: Her kademedeki parti organları üye kayıt defteri, karar defteri, gelen ve giden evrak kayıt defteri, gelir ve gider defteri ile demirbaş eşya defteri tutmak zorundadırlar. Üye kayıt defteri, mahalle ve köy esasına göre tutulur.

Partiye giriş işlemlerini gösteren üyelik beyannamelerinin birer örneği ilçe ve il kademesinde, alfabetik sıra esasına göre tasnif edilmiş olarak ayrı bir dosyada saklanır. Bu evrak, Yüksek Seçim Kurulunun istemi olmaksızın hiçbir yere gönderilmez (2820 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinin bir,iki ve yedi numaralı fıkraları).

Örnek 12: Defter, sicil ve kayıtların tutulma usulü: Bu Kanuna göre tutulacak sicil, dosya, defter ve kayıtlar elektronik ortamda da tutulabilir. Ancak form veya sürekli form şeklinde tutulacak defterler, kullanılmaya başlanmadan önce her bir sayfasına numara verilerek ve onaylatılarak kullanılabilir. Onaylı sayfalar kullanıldıktan sonra defter hâline getirilerek muhafaza edilir.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı siyasi parti sicillerine işlenmek üzere elektronik ortamda veri aktarımı, ancak siyasi parti genel merkezleri tarafından ve bu işlerle görevlendirilecek kişilerce yerine getirilir. (2820 sayılı Kanunun Ek 7 nci maddesi).

Örnek 13: Siyasi partilerin aday listelerini vermeleri: Siyasi partilerin genel merkezleri, seçime katılacakları seçim çevrelerine ait aday listeleri (...) Yüksek Seçim Kuruluna (...) alımdı belgesi karşılığında ön seçim gününden en geç on gün sonraki gün, saat 17.00'ye kadar verirler.

Yüksek Seçim Kurulu, bunları derhal il seçim kurullarına bildirir. Yüksek Seçim Kurulu, bütün siyasi partilerin aday listelerini Resmi Gazete ve radyo ile il seçim kurulları da kendi çevrelerine ait olanları alışılmış araçlarla geçici listeler halinde ilan ederler (2839 sayılı Kanunun 20 inci maddesi)..

Örnek 14: Siyasi partilerce aday gösterilme: Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan siyasi partiler grup kararıyla, diğer siyasi partiler ise tüzüklerinde gösterilen yetkili organlarının kararıyla Cumhurbaşkanlığına aday gösterebilirler.

Yüksek Seçim Kurulu tarafından ilân edilen süre içinde, adayların isimleri, muvafakat belgeleri ve gerekli diğer belgelerle birlikte Yüksek Seçim Kuruluna başvurularak aday gösterilmiş olur. Her siyasi parti veya parti grubu ancak bir aday için başvuruda bulunabilir. Bir kişiyi birden fazla siyasi parti grubu veya siyasi parti aday gösterebilir.

Adaylarla ilgili bilgi ve belgelerde eksiklik tespit edilmesi hâlinde, Yüksek Seçim Kurulunca, ilgili siyasi partilere eksikliklerin giderilmesi için beş günlük süre verilir.

Eksiklikleri, verilen süre içinde gidermeyen siyasi partiler, aday göstermekten vazgeçmiş sayılır (6271 sayılı Kanun'un 8 inci maddesi).

Diğer taraftan, siyasi partilerin kişisel veri işleme faaliyetlerinde işlenecek verinin türüne göre Kanunun 5 inci ve 6 ncı maddelerinde belirtilen veri işleme şartlarına uygun hareket etmesi gerekmektedir. İlgili kişilerden açık rıza alınması gerekiyor ise Kanun 3 üncü maddesinde yer verilen açık rıza tanımı kapsamında,

- Belirli bir konuya ilişkin olarak,
- Bilgilendirmeye dayalı olarak,
- Özgür iradeyle dayalı olarak ilgili kişilerin açık rızası alınmalıdır.

Öte yandan, ilgili kişi, kişisel verilerin geleceğini belirleme hakkına sahip olup, dilediği zaman veri sorumlusuna vermiş olduğu açık rızasını geri alabilir. Bununla birlikte, açık rızanın geri alınması ileriye yönelik sonuç doğuracaktır bir başka deyişle, açık rızaya dayalı olarak gerçekleştirilen tüm faaliyetler geri alma beyanının veri sorumlusuna ulaştığı andan itibaren veri sorumlusu tarafından durdurulmalıdır. Yani, geri alma beyanı veri sorumlusuna ulaştığı andan itibaren hüküm doğurur.

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun "Seçim Propagandası" başlıklı ikinci kısmında siyasi partilerin seçim propaganda usulleri belirlenmiş olup, anılan Kanunun 49 uncu maddesine göre seçim propaganda süresi "*oy verme gününden önceki onuncu günün sabahında başlar ve oy verme gününden önceki günün saat 18.00'inde sona erer*" denilerek sınırlandırılmıştır. Bahse konu Kanunun "Basın, iletişim araçları ve internette propaganda" başlıklı 55/B maddesinin birinci fıkrasında "*Seçime katılan siyasi partiler ve bağımsız adaylar, seçim propaganda süresinin sona ermesine kadar, yazılı basında ilan ve reklam yoluyla veya internet sitesi açarak sözlü, yazılı veya görüntülü propaganda yapabilirler*" ifadesine, ikinci fıkrasında ise vatandaşların, elektronik posta adreslerine gönderilecek mesajlarla, taşınabilir veya sabit telefonlarına sesli, görüntülü veya yazılı mesaj göndermek suretiyle propaganda yapılamayacağı ancak siyasi partilerin kendi üyelerine gönderdiği sesli, görüntülü veya yazılı mesajların her zaman serbest olduğu hususuna yer verilmektedir. 6698 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin (2) numaralı fıkrasında ilgili kişinin açık rızasının aranmayacağı durumlar arasında "*a) Kanunlarda açıkça öngörülmesi*" sayılmakta olup her iki Kanun birlikte değerlendirildiğinde siyasi partilerin sadece kendi üyelerine sesli, görüntülü veya yazılı mesajlar göndermek amacıyla kişisel veri olan iletişim verisini işleminin mümkün olduğu değerlendirilmektedir.

298 sayılı Kanunun 55/B maddesi doğrultusunda bağımsız adayların vatandaşlara sesli, görüntülü veya yazılı mesajlar gönderemeyecekleri anlaşılmakta olup, bağımsız adaylar vatandaşların kişisel verilerini bu amaçla işlememelidir.

Konuya 298 sayılı Kanun ve YSK tarafından alınan muhtelif kararlar bağlamında yaklaşıldığında, kişilerin iletişim bilgilerini işleyerek mesaj göndermek suretiyle propoganda yapılamayacağının düzenlenmiş olduğu dikkate alındığında, bağımsız adayların kişilerin iletişim bilgilerini işlemek suretiyle veri sorumlusu olabilmesinin hukuki bir dayanağı bulunmadığı değerlendirilmektedir.

B. Aydınlatma Yükümlülüğü

Kanunun 10 uncu maddesi hükmü çerçevesinde, siyasi partiler kişisel veri işleme faaliyetleri sırasında ilgili kişileri aydınlatmakla yükümlüdürler. Siyasi partiler, aydınlatma yükümlülüklerini yerine getirirken Kanunun ilgili hükmü ile “Aydınlatma Yükümlülüğünün Yerine Getirilmesinde Uyulacak Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ” e uygun olarak hareket etmelidirler.

C. İlgili Kişinin Hakları

Siyasi partilerin, Kanunun 11 inci maddesinde düzenlenen ilgili kişinin hakları konusunda da yükümlülükleri bulunmakta olup, bu bağlamda Kanunun 13 üncü ve 14 üncü maddelerinde düzenlenen hükümler kapsamında Kanunun uygulanmasıyla ilgili olarak kendilerine yapılan başvuruları süresi içinde ve gerektiği şekilde yanıtlamaları gerekmektedir.

D. Veri Güvenliğine İlişkin Yükümlülükler

Siyasi partiler veri sorumlusu olarak, 6698 sayılı Kanun’un 12’nci maddesinde düzenlenen “Veri Güvenliğine İlişkin Yükümlülükler”i yerine getirmekle yükümlüdür. Bu kapsamda;

- Kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini önlemek,
- Kişisel verilere hukuka aykırı olarak erişilmesini önlemek,
- Kişisel verilerin muhafazasını sağlamak, amacıyla uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri almakla yükümlüdür.

E. VERBİS’e Kayıt Yükümlülüğü

Kanunun 16 ncı maddesinde düzenlenen VERBİS’e kayıt yükümlülüğüne ilişkin olarak Kişisel Verileri Koruma Kurulu’nun 02.04.2018 tarih ve 2018/32 sayılı kararında, 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununa göre kurulmuş siyasi partiler “Veri Sorumluları Sicili” ne (VERBİS) kayıt yükümlülüğünden istisna tutulmuş olan veri sorumluları arasında sayıldığından siyasi partilerin sicile kayıt yükümlülüğü bulunmamaktadır.